

Onderzoek naar schone OV gebieden

Gemeenten en Provincies

2017

Het onderzoek

In juni 2017 is een kwantitatief onderzoek (enquête) gehouden onder gemeenten en provincies naar het schoonhouden van Openbaar Vervoer gebieden.

Het doel was om duidelijk te krijgen hoe zij tegen hun OV gebieden aankijken en hoe zij hun OV gebieden 'schoon' houden en 'schoner' willen krijgen. Hoe is het nu geregeld, waar loopt men tegen aan en waar is behoefte aan?

NederlandSchoon heeft zo een beter beeld gekregen waar gemeenten en andere partijen behoefte aan hebben om OV gebieden schoner te krijgen.

Onder Openbaar Vervoer gebieden verstaan we diverse type gebieden:

- Stationspleinen
- Busstations (platform)
- Bushaltes
- Tram
- Metro
- P+R / carpoolplek

Het onderzoek

Onderwerpen in het onderzoek:

- ❖ Schoonhouden van OV gebieden
- ❖ Beheer en verantwoordelijkheid in OV gebieden
- ❖ Belemmeringen die men ondervindt bij het schoonhouden
- ❖ Sociale veiligheid en beleving in OV gebieden

Het onderzoek is in juni 2017 uitgevoerd door adviesbureau Tauw. 4 provincies en 58 gemeenten hebben deelgenomen.

Belangrijkste uitkomsten - 1

- Verbeterpunten voor schone openbaar vervoer gebieden ziet men met name in:
  - Meer / zichtbaardere afvalvoorzieningen (32%)
  - Uitgebreidere afstemming tussen diverse partijen in een gebied over wie/wat/waar schoonmaakt (20%)
  - Duidelijker de beheergrenzen vastleggen met alle betrokken partijen gezamenlijk (20%)
  - Dat alle partijen in het gebied dezelfde richtlijnen voor schoonmaken hanteren, dat er een schoonovereenkomst is tussen alle partijen voor het hele gebied, in plaats van gefragmenteerd tussen partijen en deelgebieden (17%)
  - De verantwoordelijkheid voor een schoon OV gebied niet gedeeld tussen partijen beleggen, maar geheel bij de gemeenten neerleggen (15%)
- 64% vindt het gevoel van veiligheid het belangrijkste in OV gebieden.
- Top 4 bronnen van ergernis in OV gebieden:
  - 31% ergert zich aan verloedering → graffiti, onderhoud & kwaliteit van de openbare ruimte
  - 18% ergert zich aan peuken
  - 17% ergert zich aan gedrag van reizigers
  - 16% ergert zich aan verpakkingen

Belangrijkste uitkomsten - 2

- Complex is dat in Nederland de twaalf provincies en twee vervoerregio's (Rotterdam/Den Haag en Amsterdam) opdrachtgever zijn voor het openbaar vervoer, terwijl in de meeste gevallen gemeenten verantwoordelijk zijn voor het schoonhouden van de Openbaar Vervoer gebieden. Hierdoor ontstaan verschillen in de uitvoering en is afstemming soms lastig.
- Als er iets verandert dient te worden binnen OV gebieden, heeft men het liefst meer beleving. 32% van de gemeenten geeft aan dat er bij stationspleinen weinig sfeer/beleving is. Bij carpool / P+R plekken is dit 35%.
- Van de diverse type Openbaar Vervoer gebieden worden busstations & stationspleinen als viest gezien.

Bevindingen Gemeenten - zwerfafval

- De belangrijkste thema's op OV gebied, naast zwerfafval, zijn voor gemeenten:
  - Je veilig voelen (64%)
  - De bereikbaarheid en toegankelijkheid van OV gebieden (48%)
  - Bevordering van OV gebruik (40%)
- De grootste bron van ergernis in OV gebieden is verloedering (31%), daarna peuken (18%), gedrag van reizigers (17%) en dan verpakkingen (16%).
- 23% vindt dat er bij stationspleinen onvoldoende en onopvallende afvalvoorzieningen staan. 20% geeft dit aan bij busstations/platforms.
- Afhankelijk van het type OV gebied zet 55 tot 80% van de gemeenten zich in voor schone OV gebieden. In ca. 50% gaat het dan om schoonmaakacties en extra reinigingsrondes (geen duurzame oplossingen als meer en/of opvallendere afvalvoorzieningen of inrichting van het gebied).

Bevindingen Gemeenten - beheer

- In ca. 70% van de gevallen is de gemeente verantwoordelijk voor het schoonhouden van het OV gebied. Anders is het gezamenlijk met de exploitant of vervoerder.
- Er wordt in de meeste gevallen (ca. 40%) gereinigd op basis van een minimaal schoonniveau met behulp van beeldlatten CROW.
- Belemmeringen voor een schoon OV gebied zijn:
  1. Afstemming met vervoerder (18%)
  2. Weinig prioriteit binnen gemeente (12%)
  3. Onvoldoende financiële middelen (10%)

Bevindingen Provincies - zwerfafval

- De provincies geven als belangrijkste thema's binnen OV-gebieden aan:
  1. Bevordering van gebruik van het OV
  2. Veilig voelen in OV-gebied
  3. Service naar reizigers
- Provincies lopen met name aan tegen het volgende:
  - Een schoon OV-gebied heeft weinig prioriteit bij gemeenten
  - Te weinig afvalvoorzieningen in het gebied
  - De inrichting van het gebied is niet optimaal

Bevindingen Provincies – beheer

- Voor alle OV-gebieden zien provincies graag het volgende aangepast:
  - Uitgebreidere afstemming tussen diverse partijen over wie/wat/waar schoonmaakt
  - Duidelijker de beheergrenzen vastleggen met alle betrokken partijen gezamenlijk
  - Dat alle partijen in het gebied dezelfde richtlijnen voor schoonmaken hanteren, dat er een schoonovereenkomst is tussen alle partijen voor het hele gebied, in plaats van gefragmenteerd tussen partijen en deelgebieden
- De definitie van ‘schoonhouden van OV-gebieden’ wordt niet altijd bij het aanbesteden vastgelegd. Het onderwerp zwerfafval in het OV gebied verdient aandacht in contractering en aanbesteding van OV. Hier zijn de provincies verantwoordelijk voor.

Beschikbare kennisdocumenten

www.kenniswijzerzwerfafval.nl

- Gouden Tips OV gebieden
- Draaiboek Beheer Stationspleinen
- Beleving Openbaar Vervoer
- Tips voor schone OV gebieden
- Toolkit OV gebieden
  - Geeft een overzicht van alle mogelijke interventies in OV gebieden

Zie voor materialen: www.webshopschoon.nl

DE KENNISWIJZER

De Kenniswijzer zwerfafval is een online platform waarop kennis over de aanpak van zwerfafval wordt gedeeld. In de bibliotheek vind je verschillende praktijkvoorbeelden onderzoeken, artikelen en productoverzichten. Verder geven de Gouden Tips je handvatten en inspiratie om met verschillende onderwerpen aan de slag te gaan.